

Geachte college,
Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens de voltallige Adviesraad sociaal domein Hengelo laat ik u weten dat per 1 januari 2025 de voltallige adviesraad zal stoppen met haar activiteiten.

De adviesraad is medio 2023 tot de conclusie gekomen dat de adviesraad in deze vorm niet van toegevoegde waarde is voor Hengelo. We hebben op dat moment ook verzocht om een gesprek met het college. Ter voorbereiding van dat gesprek heeft de adviesraad een ongevraagd advies uitgebracht (zie bijlage) waarin samengevat is geadviseerd aan het college om de adviesraad op te heffen of om het anders te organiseren. Het gesprek met het college heeft plaatsgevonden in februari 2024. Tijdens dit gesprek heeft het college waardering uitgesproken voor de inzet en het werk van de adviesraad maar ook begrip uitgesproken voor ons standpunt en ons gevraagd mee te denken over hoe het beter kan.

Naar aanleiding hiervan heeft de adviesraad op 1 maart 2024 het college laten weten om geen gevraagde en ongevraagde adviezen meer te geven over het huidige en toekomstig beleid. Daarnaast hebben we het college geadviseerd een projectgroep op te richten met leden van de adviesraad en ambtenaren. Dit advies is gevolgd en de projectgroep kreeg de taak om te onderzoeken en het college te adviseren hoe een adviesraad wel van toegevoegde waarde kan zijn voor Hengelo. De afgelopen periode is meegedacht over de toekomst van een adviesraad in Hengelo en we hebben daar input voor geleverd. Het college heeft de gemeenteraad geïnformeerd over het herijkingsproces en over het doorontwikkelen van de Adviesraad 2.0.

Het vertrek van de huidige voltallige adviesraad komt na een langjarig traject waarin er veel geïnvesteerd is door de adviesraad in zichtbaarheid, openbaarheid van adviezen en herhaaldelijk is aangedrongen op ondersteuning van de taken van de adviesraad. Toch hebben we helaas moeten concluderen dat onze plek in het dynamische beleidsproces niet was gewaarborgd en dat onze adviezen vaak mosterd na de maaltijd waren en dus niet van toegevoegde waarde. De afgelopen anderhalf jaar hebben we intensief samengewerkt met ambtenaren om inzichtelijk te krijgen hoe een adviesraad van toegevoegde waarde kan zijn voor Hengelo. Nu we onze bijdrage hieraan geleverd hebben, maken we graag ruimte voor de uitkomst van het herijkingsproces.

We merkten in de laatste politieke markt dat de gemeenteraad het advies van de adviesraad op de verordening voor de jeugdhulp en de maatschappelijke ondersteuning miste bij de stukken. Sommige fracties maakten daar kwalificerende opmerkingen over. We willen met deze brief en het bijgevoegde advies duidelijk maken waarom wij geen advies hebben uitgebracht.

Eerder brachten we wel adviezen uit: 25 augustus 2022 (uitgangspunten en scenario's transitie sociaal domein), 16 maart 2023 (ongevraagd advies op het uitvoeringsplan

Sociaal Domein) en op 25 mei 2023 een openbaar advies in de vorm van een lezingavond met Sharon Stellaard en Bert Wienen.

Het is nu aan het college, in samenwerking met uw gemeenteraad, te zorgen voor een vorm waarin beleid voor het sociaal domein (jeugdwet, participatiewet, wet maatschappelijke ondersteuning en aanverwante onderwerpen) gevoed kan worden met inwonersperspectief.

We wensen het college en uw raad daarin veel wijsheid en besluitvaardigheid toe.

Met vriendelijke groet,

Bram Rikhof
Voorzitter van de Adviesraad sociaal domein Hengelo

Ongevraagd advies van de adviesraad sociaal domein Hengelo (hierna: de adviesraad) aan het college van burgemeester en wethouders van Hengelo inzake het voortbestaan van de adviesraad.

Advies

De adviesraad adviseert uw college om:

- de adviesraad in zijn geheel op te heffen of;
- indien het voortbestaan van een adviesraad gewenst is, de vorm en samenstelling van de adviesraad te wijzigen of andere vormen toe te voegen.

Overwegingen van de adviesraad

Aan de hierboven geformuleerde adviezen liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

Geen werkelijke toegevoegde waarde voor de gemeente Hengelo

De adviesraad heeft de indruk met haar werkzaamheden van geen of weinig toegevoegde waarde te zijn voor het college. In het primaire beleidsproces is geen rekening gehouden met de plek en positie van de adviesraad. We kunnen worden ingeschakeld door de ambtelijke organisatie of het college maar daar zijn geen spelregels over afgesproken. In 2023 zijn we ook maar 1 keer gevraagd om te adviseren. We vinden dat we door de ambtelijke organisatie vrij laat betrokken worden bij het beleidsproces en er is vaak weinig tijd om te adviseren. Het komt vaak voor dat een uitgebracht advies vooral leidt tot een hernieuwde uitleg van het beleid waarover geadviseerd is. De gedachte lijkt te leven dat de adviesraad het allemaal niet begrijpt en we merken daarin weinig zelfreflectie bij zowel het college als de ambtelijke organisatie. De werkwijze op deze manier is voor alle partijen frustrerend. Voor de ambtelijke organisatie omdat deze er werk aan krijgt en er niet inhoudelijk iets mee doet en voor de adviesraad omdat er serieus veel tijd gaat zitten in het afstemmen en uitbrengen van adviezen. Die inspanning staat niet in relatie tot de opbrengsten en we zien daarin ook geen ontwikkeling in de goede richting. Verder merken we op dat de materie waarover we adviseren ingewikkeld en veelvormig is. Daardoor is het lastig om geschikte leden te vinden die bereid zijn om zich te verdiepen in deze materie en om in deze context werkzaamheden te verrichten en hun deskundigheid daar vrijwillig voor beschikbaar stellen. Goede adviesraadsleden zijn er wel, maar ze zijn erg schaars. Op dit moment dreigt er voor de huidige samenstelling van de adviesraad leegloop en verlies van expertise.

De adviesraad zit werkelijke burgerparticipatie in de weg

Het doel van de adviesraad is om als gesprekspartner voor het college zonder last of ruggespraak gevraagd en ongevraagd het college te voorzien van advies over het sociaal domein. Met een adviesraad heeft het college een vorm van burgerparticipatie gerealiseerd, maar hierdoor is er ook minder noodzaak om ten aanzien van het beleid verbinding te zoeken met burgers en andere stakeholders. Doordat er een adviesraad is hoeft het college immers niet meer langs allerlei andere gremia. Dit kan zorgelijk zijn, omdat daarmee het democratisch proces onder druk komt te staan, de polarisatie kan toenemen en de afstand tot de inwoners vergroot wordt.

De belemmering van het democratisch proces is voor de adviesraad een belangrijke reden om haar functioneren te heroverwegen en hierover te adviseren. Zeker met de ervaring van de afgelopen (langere) periode waarin adviezen weinig impact maken op de besluitvorming hebben we grote zorgen over de afstand die burgers ervaren tot hun lokale overheid.

Organiseer het anders

Zoals gezegd zijn we van mening dat de adviesraad in de huidige vorm nauwelijks van toegevoegde waarde is. Advisering vraagt kennis en deskundigheid en daarmee ook een werkelijke investering in ondersteuning van de adviesraad. Burgerparticipatie en advisering kan op andere manieren van meer toegevoegde waarde zijn.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan een andere samenstelling van de adviesraad. Door deze anders te organiseren kan het meer toegevoegde waarde hebben. Denk daarbij aan een samenstelling van ambtenaren van de gemeente Hengelo, zorgaanbieders (vaste) en deskundige

burgers/gemeenteraadsleden om zo alle stakeholders samen te brengen. Zo kunnen de ambtenaren tekst en uitleg geven over het voorgenomen beleid en proces en wordt miscommunicatie tegengegaan. De zorgaanbieders kunnen vanuit hun perspectief laten weten of het voorgestelde beleid van waarde is. Tot slot kunnen de burgers/ gemeenteraadsleden, met enige afstand, toetsen of het voorgestelde beleid te begrijpen is en een terugkoppeling geven of het beleid van waarde is.

Ook de door ons al vaker geadviseerde burgerberaden kunnen voorzien in de behoefte van het college om burgers bij beleidsvorming te betrekken. Ook dit vraagt anders kijken, anders organiseren en op een andere manier invulling geven aan de opdracht burgers daadwerkelijk te betrekken bij beleid.

Hengelo, 19 februari 2024

De adviesraad sociaal domein Hengelo,
de voorzitter,

mr. B. Rikhof